

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ**  
**імені Михайла Туган-Барановського**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
на засіданні кафедри підприємництва і  
торгівлі  
Протокол № 2 від 2 вересня 2019 р.  
Зав. кафедри



С.В. Волошина

**РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**  
**«ПІДПРИЄМНИЦТВО»**

Ступінь: бакалавр

**Кількість кредитів ECTS 4**

Розробник:  
Коровіна О.В.,  
доцент кафедри підприємництва  
і торгівлі, к.е.н., доцент

2019 – 2020 навчальний рік

## 1 Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / Вибіркова	<b>Обов'язкова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» груп ПТБД-18, ПТБД-19 ск</b>	<b>Вибіркова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» групи ПТБД-17 ск</b>
Семестр	осінній	осінній
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин	120	120
Кількість модулів	1	1
Лекції, годин	25	25
Практичні / семінарські, годин	15	15
Лабораторні, годин	-	-
Самостійна робота, годин	80	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	6	6
аудиторних	3	3
самостійної роботи студента	3	3
Вид контролю	екзамен	залік

## 2. Програма дисципліни

**Ціль** – формування у студентів спеціальних теоретичних та практичних навичок з питань процедури створення різних видів підприємницьких структур, дослідження господарського середовища та конкуренції підприємницької діяльності, актуальні, з огляду на сучасну ситуацію, проблеми ведення підприємницької діяльності, формування її організаційної структури, засобів досягнення успіху.

**Завдання:** формування знань щодо теоретичних основ підприємництва; опанування знаннями процесу створення підприємницьких структур; оволодіння з логікою підприємницької діяльності; визначання джерел формування нових ідей та шляхів формування початкового капіталу; формування навичок приймати нестандартні рішення для ефективного розвитку підприємства, згідно чинного законодавства.

**Предмет:** визначення теоретичних аспектів створення та ведення підприємства, взаємовідносин підприємницьких структур з різними суб'єктами ринку, застосування їх на практиці.

**Зміст дисципліни розкривається в темах:**

- Тема 1. Підприємництво – як характерна риса економічного розвитку суспільства
- Тема 2. Формування підприємницьких структур
- Тема 3. Форми підприємницької діяльності
- Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності
- Тема 5. Ринок і конкуренція в системі підприємництва
- Тема 6. Підприємницький ризик

**3. Структура дисципліни**

**Для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.с
<b>Змістовий модуль 1. Організація підприємницької діяльності</b>					
Тема 1. Підприємництво – як характерна риса економічного розвитку суспільства	20	4	2		14
Тема 2. Формування підприємницьких структур	18	4	2		12
Тема 3. Форми підприємницької діяльності	22	4	4		14
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>60</b>	<b>12</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>40</b>
<b>Змістовий модуль 2. Організаційно-управлінські функції підприємництва</b>					
Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	20	4	2		14
Тема 5. Ринок і конкуренція в системі підприємництва	18	4	2		12
Тема 6. Підприємницький ризик	22	5	3		14
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>60</b>	<b>13</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>40</b>
<b>Усього годин</b>	<b>120</b>	<b>25</b>	<b>15</b>	<b>0</b>	<b>80</b>

#### 4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	2	3
1.	Семінар запитань і відповідей. Тема 1. Підприємництво – як характерна риса економічного розвитку суспільства	2
2.	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 2. Формування підприємницьких структур	2
3.	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 3. Форми підприємницької діяльності (Процес створення власного бізнесу)	2
4.	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 3. Форми підприємницької діяльності (Процес вибору форм підприємництва)	2
5.	Семінар з виконанням розрахункових завдань Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності (Податкова політика як один з основних інструментів державного регулювання підприємництва)	2
6.	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 5. Ринок і конкуренція в системі підприємництва (Розробка установчих документів. Вибір методів конкурентного суперництва для власного підприємства)	2
7.	Семінар з виконанням практичних завдань Тема 6. Підприємницький ризик (Визначення характеристик ринку та середовища господарювання власного бізнесу)	2
8.	Семінар – дискусія Тема 6. Підприємницький ризик (Вибір шляхів та методів зниження ризику для власного підприємства)	1
9.	<b>Усього</b>	<b>15</b>

#### 5. Індивідуальні завдання

1. Огляд навчальної, наукової і періодичної літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка розрахункових індивідуальних робіт за основними питаннями дисципліни.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

## 6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Семінар запитань і відповідей. Тема 1. Підприємництво – як характерна риса економічного розвитку суспільства	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [1-4; 6-9; 15; 18]. 2. Самотестування	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар з виконанням практичних завдань Тема 2. Формування підприємницьких структур (Логіка підприємницької діяльності)	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [5; 11; 15; 18; 25; 27; 28]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар з виконанням практичних завдань Тема 3. Форми підприємницької діяльності (Процес створення власного бізнесу)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [18; 20-22]. 2. Самотестування	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар з виконанням практичних завдань Тема 3. Форми підприємницької діяльності (Процес вибору форм підприємництва)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [18; 20-22]. 2. Самотестування	Фронтальне та індивідуальне опитування
Разом за модулем 1	40		
Семінар з виконанням розрахункових завдань Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [6-9; 23; 24; 26]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до виконання індивідуальної роботи №2 «Вибір системи оподаткування для власного підприємства». 4. Підготовка до захисту індивідуальної роботи №2.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, захист результатів індивідуальної роботи №2
Семінар з виконанням практичних завдань Тема 5. Ринок і конкуренція в системі	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [6-9;	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування

підприємництва (Розробка установчих документів)		29,30]. 2. Самотестування.	
Семинар з виконанням практичних завдань Тема 6. Підприємницький ризик (Визначення характеристик ринку та середовища господарювання власного бізнесу)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [1-4; 6-9]. 2. Самотестування	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Семинар – дискусія Тема 6. Підприємницький ризик (Вибір шляхів та методів зниження ризику для власного підприємства)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарсько-практичному занятті. Джерело [18; 20-22]. 2. Самотестування	Фронтальне та індивідуальне опитування
Разом за модулем 2	40		
Разом			

### 7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності										
	Загальні					Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6
Знати джерела формування нових ідей							+				
Знати шляхи формування початкового капіталу								+			
Знати процес до розробки установчих документів							+				
Розуміти логіку підприємницької діяльності										+	
Розуміти методику формування конкурентної боротьби							+				
Уміти обґрунтовувати методи боротьби із ризиками											
Уміння робити свої висновки								+			
Здатність приймати господарські рішення згідно з чинним законодавством							+				

## 8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

## 9. Методи оцінювання

Екзамен для груп ПТБД-18, ПТБД-19 ск.

Залік для груп ПТБД-17 ск.

## 10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру в обсязі 100 балів.

### Оцінювання протягом семестру

Для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 1 та 2 курсу

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
<b>Змістовий модуль 1</b>						
Тема 1 (заняття1)	2	2	0,5			4,5
Тема 2 (заняття1)	2	2	0,5	3		7,5
Тема 3 (заняття1)	2	1	0,5			3,5
Тема 3 (заняття 2)		1			7	8
Разом змістовий модуль 1	6	6	1,5	3	7	23,5
<b>Змістовий модуль 2</b>						
Тема 4 (заняття1)	2	2	0,5	3		7,5
Тема 5 (заняття1)	2	2	0,5	3		7,5
Тема 6 (заняття1)	2	1	0,5			3,5
Тема 6 (заняття 2)		1			7	8
Разом змістовий модуль 2	6	6	1,5	6	7	26,5
Разом						50

**Для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 3 курсу**

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	
<b>Змістовий модуль 1</b>						
Тема 1 (заняття 1)	4	2				6
Тема 1 (заняття 2)		2	1			3
Тема 2 (заняття 1)	4	4	1	6		15
Тема 3 (заняття 1)	4	2				6
Тема 3 (заняття 2)		2	1		14	17
Разом змістовий модуль 1	12	12	3	6	14	47
<b>Змістовий модуль 2</b>						
Тема 4 (заняття 1)	4	2		6		12
Тема 4 (заняття 2)		2	1			3
Тема 5 (заняття 1)	4	4	1	6		15
Тема 6 (заняття 1)	4	2	1			7
Тема 6 (заняття 2)		2			14	16
Разом змістовий модуль 2	12	12	3	12	14	53
Разом						100

**Шкала оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни**

<b>Оцінка</b>		
<b>100-бальна шкала</b>	<b>Шкала ECTS</b>	<b>Національна шкала</b>
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

**11. Методичне забезпечення**

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.



## 12. Рекомендована література

### Основна

1. Роженко О.В. Підприємництво і бізнес-культура : курс лекцій / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі ; О.В. Роженко. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 220 с.
2. Виноградська А.М. Основи підприємництва [текст]: навч. посіб. / А.М.Виноградська. - К: Кондор. – 2005. – 544 с.
3. Акіліна О.В. Основи підприємництва [текст]: навч. посіб. / О.В. Акіліна. - К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 176 с.
4. Кузьмин В.В. Фінансові основи підприємництва[текст] / В.В. Кузьмин. - К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 192 с.
5. Романенко Н.Г. Підприємництво і бізнес-культура[текст]: навч. посіб.- / Н.Г.Романенко, Е.М.Смирнов - Донецьк, 2011- 250 с.
6. Аветисова А. О. Основи підприємництва[текст]: навч. посіб. для студентів спеціальності 7.091711 “Технологія харчування” денної та заочної форм навчання / А. О. Аветисова, Н.С. Палій, Ю.Ю. Юрченко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 167 с.
7. Варналій З.С. Основи підприємництва [текст]: навч. посіб. / З.С. Варналій. - К: Знання-Прес. – 2002. – 239 с.
8. Волошина С.В. Підприємництво та бізнес-культура: навч. посіб. (з грифом МОНУ) / С.В. Волошина, Г.І. Матукова, Л.В. Качагіна та ін. - Сімферополь: ДІАЙП, 2012. – 368 с.
9. Воронкова Г. Основи підприємництва: теорія та практикум / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В. О. Желябін, М. А. Ажажа, І. І. Кириченко. – Львів: Магнолія, 2017. – 454 с.

### Допоміжна

10. Тягунова Н.М. Підприємництво і бізнес-культура[текст]: навч. посіб. / Н.М.Тягунова, О.А. Спориш. — К.: Центр учбової літератури, 2014 — 118 с.
11. Гриценко Т. Б. Етика ділового спілкування[текст]: навч. посіб. / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 344 с.
12. Лесько О.Й. Етика ділових відносин[текст]: навч. посіб. / Лесько О.Й., Прищак М.Д., Залобівська О.Б. та ін. – Вінниця: ВНТУ, 2011 – 309 с.
13. Комарова К.В. Організаційна культура[текст]: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / К.В. Комарова. - Дніпропетровськ, ДДФА, 2011 – 166 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5706013/>
14. Тирпак І.В. Основи економіки та організації підприємництва[текст]: навч. посіб. з грифом МОН / І.В.Тирпак, В.І. Тирпак, С.А. Жуков. – К.: Кондор, 2011. – 284 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://westudents.com.ua/knigi/161-osnovi-ekonomki-ta-organizats-pdprimnitstva-tirpak-v.html>

15. Федоренко В.Г. Підприємництво[текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко, М. М. Руженський та ін. — К.: МАУП, 2005. — 280 с.

16. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин[текст]: навч. посіб. / Ю. І.Палеха. - К.: Кондор, 2007. — 359 с.

17. Донець Л.І. Основи підприємництва[текст]: навч.посіб. / Л.І.Донець, Н.Г.Романенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006 р. – 320с.

18. Капилюк О.І. Фінансова санація та банкрутство підприємств[текст]: навч.посіб. / О.І. Капилюк. - К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 168 с.

### **Інформаційні ресурси**

19. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доповненнями)// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/go/436-15](http://zakon.rada.gov.ua/go/436-15)

20. Податковий кодекс України : від 02.12.2010 р. № 2755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/go/2755-17](http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17)

21. Цивільний кодекс України : від 02.11.2016 р. № 435-15 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

22. Про господарські товариства: Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

23. Про акціонерні товариства: Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI: – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

24. Про ліцензування // Закон України від 01.01.2017 № 222-19 . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

25. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-1>

26. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності // Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2806-15/ed20131231>

27. Класифікація видів економічної діяльності (далі – КВЕД).– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kved.com.ua/>